

מסכת בבא קמא

פרק ד

א. שור שנגח ארבעה וחמשה שורים זה אחר זה, ישלם לאחרון שבהם. ואם יש בו מותר, יחזיר לשלפניו. ואם יש בו מותר, יחזיר לשלפני פניו. והאחרון אחרון בשכר, דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר, שור שנה מאתים שנגח שור שנה מאתים, ואין הנבלה יפה כלום, זה נוטל מנה וזה נוטל מנה. חזר ונגח שור אחר שנה מאתים, האחרון נוטל מנה, ושלפניו, זה נוטל חמשים וזה נוטל חמשים. חזר ונגח שור אחר שנה מאתים, האחרון נוטל מנה, ושלפניו, חמשים וזה, ושנים הראשונים, דינר זהב:

ב. שור שהוא מועד למינו ואינו מועד לשאינו מינו, מועד לאדם ואינו מועד לבהמה, מועד לקטנים ואינו מועד לגדולים, את שהוא מועד לו משלם נזק שלם, ואת שאינו מועד לו משלם חצי נזק. אמרו לפני רבי יהודה, הרי שהיה מועד לשבתות ואינו מועד לחל. אמר להם, לשבתות משלם נזק שלם, לימות החל משלם חצי נזק. אימתי הוא תם. משיחזר בו שלשה ימי שבתות:

ג. שׁוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּגַח שׁוֹר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, וְשֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁנֶּגַח לְשׁוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, פָּטוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ"א) שׁוֹר רִעְהוּ, וְלֹא שׁוֹר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ. שׁוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּגַח לְשׁוֹר שֶׁל נֶכְרִי, פָּטוֹר. וְשֶׁל נֶכְרִי שֶׁנֶּגַח לְשׁוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בֵּין תָּם בֵּין מוֹעֵד מִשְׁלֵם נֶזֶק שְׁלֵם:

ד. שׁוֹר שֶׁל פָּקַח שֶׁנֶּגַח שׁוֹר שֶׁל חֵרֶשׁ, שׁוֹטָה וְקָטָן, חֵיב. וְשֶׁל חֵרֶשׁ, שׁוֹטָה וְקָטָן, שֶׁנֶּגַח שׁוֹר שֶׁל פָּקַח, פָּטוֹר. שׁוֹר שֶׁל חֵרֶשׁ, שׁוֹטָה וְקָטָן שֶׁנֶּגַח, בֵּית דִּין מַעֲמִידִין לָהֶן אֶפְסֵרוּפּוֹס וּמַעֲיִדִין לָהֶן בְּפָנֵי אֶפְסֵרוּפּוֹס. נִתְפַּקַּח הַחֵרֶשׁ, נִשְׁתַּפָּה הַשׁוֹטָה וְהַגְדִּיל הַקָּטָן, חֲזַר לְתַמּוּתוֹ, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, הָרִי הוּא בְּחֻזְקָתוֹ. שׁוֹר הָאֶצְטִידִין אֵינוֹ חֵיב מִיתָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ"א) כִּי יִגַּח, וְלֹא שֶׁיִּגְיַח חוּהוּ:

ה. שׁוֹר שֶׁנֶּגַח אֶת הָאָדָם וְיָמָת, מוֹעֵד, מִשְׁלֵם כֹּפֶר, וְתָם, פָּטוֹר מִן הַכֹּפֶר. וְזֶה וְזֶה חֵיבִים מִיתָה. וְכֵן בָּבוֹ וְכֵן בַּבֵּת. נִגַּח עֶבֶד אוֹ אִמָּה, נוֹתֵן שְׁלֹשִׁים סָלָעִים, בֵּין שֶׁהוּא יָפָה מִנָּה וּבֵין שֶׁאֵינוֹ יָפָה אֲלֵא דִּינָר אֶחָד:

ו. שׁוֹר שֶׁהָיָה מִתְחַכֵּךְ בְּכֹתֵל וְנִפְלַעַל הָאָדָם, נִתְפָּוֶן לְהַרֵּג אֶת הַבְּהֵמָה וְהַרֵּג אֶת הָאָדָם, לְנֶכְרִי וְהַרֵּג אֶת יִשְׂרָאֵל, לְנִפְלָאִים וְהַרֵּג בֶּן קִנְמָא, פָּטוֹר:

ז. שור האשה, שור היתומים, שור האפטרופוס, שור המדבר, שור ההקדש, שור הגר שמת ואין לו יורשים, גרי אלו חייבים מיתה. רבי יהודה אומר, שור המדבר, שור ההקדש, שור הגר שמת, פטורים מן המיתה, לפי שאין להם בעלים:

ח. שור שהוא יוצא להסקל והקדישו בעליו, אינו מקדש. שחטו, בשרו אסור. ואם עד שלא נגמר דינו הקדישו בעליו, מקדש. ואם שחטו, בשרו מתר:

ט. מסרו לשומר חנם, ולשואל, לנושא שכר, ולשוכר, נכנסו תחת הבעלים, מועד משלם נזק שלם, ותם משלם חצי נזק. קנשו בעליו במוסרה, ונעל בפניו כראוי, ויצא והזיק, אחד תם ואחד מועד חייב, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, תם חייב ומועד פטור, שנאמר (שמות כא) ולא ישמרנו בעליו, ושמור הוא זה. רבי אליעזר אומר, אין לו שמירה אלא סבין: